

1. lecke¹ Téma: A bemutatkozás

1. A finn ábécé

A (aa)	C (see)	E (ee)
G (gee)	I (ii)	K (koo)
M (äm)	O (oo)	Q (kuu)
S (äs)	U (uu)	W (kaksoisvee, dupla v)
Y (yy)	Å(ruotsainen oo, svéd ó)	Ö (öö)
B (bee)	D (dee)	F (äf)
H (hoo)	J (jii)	L (äl)
N (än)	P (pee)	R (är)
T (tee)	V (vee)	X (äks)
Z (tset)	Ä (ää)	

2. Kiejtés

Kiejtésnél figyelj a következőkre!

- *a*: rövid *á* a magyarban
- *e*: a magyar *e* és *é* között áll, hasonló a nyelvjárásbeli *ë*-hez (zárt *ë*-hez)
- *ä*: megfelel a magyar *e*-nek
- *y*: megfelel a magyar *ü*-nek
- *s*: megfelel a magyar *sz*-nek
- a hosszú magánhangzót kettőzéssel jelöljük, pl. *oo*, *ee*
- nincs néma *h*, minden esetben ejteni kell

Gyakorold a kiejtést a szavakon és a neveken!

Anttila	Kuopio	peruskoulu	rakkaus	tulevaisuus
huono	metsä	parkkipaika	ruoka	yhdessä
kirjailija	moikka	piirakka	suomalainen	yleensä
kirkko	näyttää	pimeä	Suomi	vanha

---

¹ Az óra anyagait Endresz Brigitta, Buzgó Anita és Búdi Regina, valamint saját szakköri anyagaim alapján állítottam össze.

Női nevek:

Sari	Tyyne	Päivi
Saara	Pälvi	Sirpa
Eeva	Aino	Asta
Iiris	Leila	Ella
Irene	Mielikki	Säde
Noora	Soile	Vuokko
Tuula	Tuija	

Férfi nevek:

Mika	Tauno	Timo
Mikko	Teuvo	Kimmo
Elias	Juoko	Mauno
Jorma	Tuomo	Karri
Juho	Kyösti	Juuso
Yrjö	Seppo	Jussi
Åke	Matti	

3. Személyes névmások

minä – én
sinä – te

hän – ő
me – mi

te – ti
he – ők

Finnországban csak nagyon hivatalos körökben magázódnak, egyébként tegeződnek. Az Ön/Önök egybeesik a többes szám 2. személlyel, azaz te = ti, Ön, Önök.

Írd be a megfelelő személyes névmást!

- a, ... ovat suomalaiset. — Ők finnek.
 b, ... olet englantilainen. — Te angol vagy.
 c, ... olen opettaja. — Én tanár vagyok.
 d, ... on opiskelija. — Ő diák.
 e, ... olette kaupassa. — Ti boltban vagytok.
 f, ... olemme Unkarissa. — Magyarországon vagyunk.

4. Létiige

olla = 'lenni'

Az *olla* az ige alapalakja, főnévi igenévi alakja, ebben az alakban találjuk meg a szótárban.

Ragozása jelen időben:

minä olen 'én vagyok'
sinä olet 'te vagy'
hän on 'ő van'

me olemme 'mi vagyunk'
te olette 'ti vagytok'
he ovat 'ők vannak'

A személyes névmásokat nem feltétlenül kell kitenünk, hiszen az ige ragozott alakján világosan látszik, hogy milyen számban és személyben van. Tehát az *olen unkarilainen* 'magyar vagyok' mondat tökéletes.

Írd be a létige megfelelő alakját!

- a, Me ..... yliopistossa. — Az egyetemen vagyunk.
- b, Sinä ..... Eeva. — Te Eeva vagy.
- c, Tuija ..... nainen. — Tuija nő.
- d, Te..... Debrecenissä. — Ti Debrecenben vagytok.
- e, Minä..... naimisissa. — Én házas vagyok.
- f, Juho ja Jorma ..... miehet. — Juho és Jorma férfiak.

5. A létige tagadása:

A tagadás két részből áll: egy tagadó segédigéből és a létigéből. Mindig a tagadó segédigét ragozzuk, amely a létige előtt áll. A létigeről levágjuk az egyes szám első személyű *-n* ragot (*ole-n*), s ezt a ragot tagadó segédigére ragasztjuk rá.

minä **en** ole 'én nem vagyok'
sinä **et** ole 'te nem vagy'
hän **ei** ole 'ő nincs'

me **emme** ole 'mi nem vagyunk'
te **ette** ole 'ti nem vagytok'
he **eivät** ole 'ők nincsenek'

Írd be a tagadó segédige megfelelő alakját!

- a, Sinä .....ole lapsi. — Nem vagy gyerek.
- b, He .....ole Unkarissa. — Nincsenek Magyarországon.
- c, Me .....ole kirjastossa. — Nem vagyunk a könyvtárban.
- d, Hän ..... ole nuori. — Nem fiatal.
- e, Minä ..... ole vanha. — Nem vagyok öreg.
- f, Te ..... ole kotona. — Nem vagytok otthon.

6. Igei személyragok:

E/1 -n

E/2 -t

E/3 -V (V= vokaali= magánhangzó; tehát egyes szám harmadik személyben a tövégi magánhangzó, vagyis a szó utolsó magánhangzója nyúlik meg, kettő lesz belőle)

T/1 -mme

T/2 -tte

T/3 -vat/-vät (a magánhangzó-harmónia dönti el, melyik ragot kell a szóhoz kapcsolni a kettő közül)

7. Magánhangzó-harmónia

– Finn magánhangzók csoportjai: magas: *y, ä, ö*
mély: *a, o, u*
semleges: *e, i*

- ha egy szóban csak magas magánhangzók vannak, akkor magas hangrendű toldalékot kapcsolunk hozzá (magas hangrendű= egy vagy több magas, és csak magas magánhangzó van benne): *pöytä* 'asztal' → *pöydässä* 'asztalban';
- ha egy szóban csak mély magánhangzók vannak, akkor mély hangrendű toldalékot kapcsolunk hozzá: *talo* 'ház' → *talossa* 'házban';
- ha egy szóban van magas magánhangzó, de mellette semleges is, a semleges nem számít, és magas hangrendű toldalékot kapcsolunk hozzá, gyakorlatilag figyelmen kívül hagyjuk a hangrend eldöntésekor a semleges magánhangzókat: *kenkä* 'cipő' → *kengässä* 'cipőben';
- ha egy szóban van mély magánhangzó, de mellette semleges is, a semleges nem számít, és mély hangrendű toldalékot kapcsolunk hozzá: *kaupunki* 'város' → *kaupungissa* 'városban';
- amikor egy szóban csak semleges magánhangzók vannak, akkor mindig magas hangrendű toldalékot kapcsolunk hozzá: *kieli* 'nyelv' → *kielessä* 'nyelvben';
- összetett szavak esetében az utótag magánhangzói alapján döntjük el, milyen toldalék kapcsolódik a szóhoz: *rivitalo* 'sorrház' → *rivitalossa* 'sorrházban'.

A *-vat* vagy a *-vät* rag kapcsolódik a szavakhoz? Döntsd el a magánhangzó-harmónia alapján!

ole.....(vannak)	istu.....(ülnek)	osta.....(vásárolnak)
asu..... (laknak)	luke.....(olvasnak)	syö.....(esznek)
mene.....(mennek)	kirjoitta.....(írnak)	juo.....(isznak)
halua.....(akarnak)	itke.....(sírnak)	etsi.....(keresnek)

8. Töltsd ki a táblázatot!

	asu/a (lakni)	puhu/a (beszélni)	kysy/ä (kérdezni)	istu/a (ülni)
minä				
sinä				
hän				
me				
te				
he				

Bemutakozás

Kuka sinä olet? – Ki vagy te?

Minä olen Zsuzsa. – Én Zsuzsa vagyok.

Minä olen unkarilainen nainen/mies. – Magyar nő/férfi vagyok.

Minä olen opiskelija. – Diák vagyok.

Minä puhun unkaria, englantia ja suomea. – Magyarul, angolul és finnül beszélek.

Minä asun Karcagissa. – Karcagon lakok.

Mutatkozz be a melletted ülőnek! Mondj el minél többet magadról. A szószedet és az eddig tanultak alapján!

Néhány köszönési forma

Hei!/Moi!/Terve! – Szia!
Heippa!/Moikka! – Szia! Helló! (Elköszönésnél, fiatalokra jellemző)
Hei hei!/ Moi moi! – Szia! (Elköszönésnél kétszer mondják)
Hyvää huomenta!/Huomenta! – Jó reggelt!
Hyvää päivää!/Päivää! – Jó napot!
Hyvää iltaa!/Iltaa! – Jó estét!
Hyvää yötä! – Jó éjszakát!
Näkemiin! – Viszontlátásra!
Nähdään! – Viszlát!
Nuku hyvin! – Aludj jól!
Kuulemiin! – Viszonthallásra!

Olvasd el és fordítsd le a párbeszédet!

– Moi!
– Moi!
– Kuka sinä olet?
– Minä olen Anna. Entä sinä?
– Olen Mikko. Oletko sinä unkarilainen?
– Joo, kyllä. Olen opettaja yliopistossa.
– Minä olen opiskelija vielä. Sinä puhut suomea hvin.
– Kiitos. Puhutko sinä unkaria?
– En puhu, mutta puhun englantia ja saksaa.
– Hyvää päivänjatkoa! Nähdään!
– Nähdään, moi moi!
– Moi moi!

***

– Hei!
– Hei! Kuka sinä olet?
– Minä olen Tiina, entä sinä?
– Olen Gabriel. Olen ranskalainen.
– Oletko sinä opiskelija?
– Kyllä. Olen opiskelija Jyväskylän yliopistossa.
– Olen opettaja lukiossa. Menen kirjastoon, entä sinä.
– Menen yliopstoon.
– Sitten hyvää päivänjatkoa! Nähdään!
– Nähdään, moi moi!
– Moi moi!

Szószedet

asua – lakni
englanti – angol (nyelv)
englantilainen – angol (ember)
Entä sinä? – És te?
hän – ő
he – ők
Hyvää päivänjatkoa! – Szép napot!
hyvin – jól
kiitos – köszönöm
kirjasto – könyvtár
kotona – otthon
kyllä – igen
kysyä – kérdezni
lapsi – gyerek
lukio – gimnázium
me – mi
mennä – menni
mies – férfi
minä – én
mutta – de
nainen – nő
nuori – fiatal
olla – lenni
olla naimisissa – házasnak lenni
opettaja – tanár
opiskelija – diák
puhua – beszélni
puhutko – beszélés-e
ranskalainen – francia
saksa – német (nyelv)
sinä – te
sitten – akkor
suomalainen – finn (ember)
suomi – finn (nyelv)
Suomi – Finnország
te – ti
unkari – magyar (nyelv)
Unkari – Magyarország
unkarilainen – magyar (ember)
vanha – öreg
vielä – még
yliopisto – egyetem